УДК 811.162.1'38:070
https://doi.org/10.17721/psk.2026.42.662-679

Надія Криштоф
ORCID 0009-0007-2766-4690

АНТРОПОНІМИ В МЕДІЙНИХ ТЕКСТАХ НА МАТЕРІАЛІ «ВОЛИНСЬКОГО МОНІТОРА»: ТЕМАТИКО-СЕМАНТИЧНИЙ ТА ФУНКЦІЙНИЙ АСПЕКТИ

Анотація. *У статті досліджено особливості функціонування антропонімів у медійному тексті на матеріалі українсько-польського видання «Волинський монітор» за 2026 рік. Актуальність дослідження зумовлена необхідністю комплексного вивчення власних назв не лише як засобів індивідуалізації особи, а і як важливих компонентів медійного дискурсу, що беруть участь у репрезентації суспільних, культурних, історичних та релігійних явищ. Метою роботи є виявлення, систематизація та тематико-семантична класифікація антропонімів, представлених у публікаціях «Волинського монітора», а також визначення основних особливостей їхнього функціонування в медійному тексті.*

Матеріальну базу дослідження становлять антропоніми, дібрані методом суцільної вибірки з публікацій української та польської версій видання, опублікованих протягом 2026 року. У роботі використано описовий, тематико-семантичний та контекстуально-функційний методи, що дали змогу систематизувати досліджувані одиниці та простежити їхнє функціональне навантаження в конкретних текстових контекстах.

У результаті аналізу виокремлено п'ять основних тематико-семантичних груп антропонімів: релігійно-конфесійні, історико-меморіальні, суспільно-професійні, родинно-біографічні та культурно-мистецькі. Проведений аналіз засвідчив, що тематична організація антропонімного матеріалу безпосередньо пов'язана зі специфікою «Волинського монітора» як двомовного українсько-польського видання та його культурно-історичною спрямованістю. Антропоніми в досліджуваних текстах виконують не лише номінативно-ідентифікаційну функцію, а й меморіальну, культурно-репрезентативну та інформаційну. Отримані результати підтверджують доцільність функційного підходу до вивчення антропонімів у сучас-

CC License Attribution 4.0 International (CC BY 4.0)
© Криштоф Надія, 2026

ному медійному тексті та можуть бути використані в подальших дослідженнях українсько-польського ономастичного й медійного простору.

Ключові слова: *антропонім, ономастика, медійний текст, тематико-семантична група, «Волинський монітор».*

Інформація про автора: *Криштоф Надія Григорівна, асистент кафедри полоністики і перекладу; факультет філології та журналістики; Волинський національний університет імені Лесі Українки.*

Електронна адреса: *khryshtof33@gmail.com*

Nadiia Kryshtof

ANTHROPONYMS IN THE MEDIA TEXT BASED ON THE MATERIAL OF THE VOLYN MONITOR: THEMATIC-SEMANTIC AND FUNCTIONAL ASPECTS

Abstract. *The article examines the functioning of anthroponyms in media texts based on the material of the Ukrainian-Polish publication Volyn Monitor (Monitor Wołyński) for 2026. The relevance of the study is determined by the need for a comprehensive examination of proper names not only as means of individualizing a person, but also as important components of media discourse that contribute to the representation of social, cultural, historical, and religious phenomena. The aim of the study is to identify, systematize, and classify the anthroponyms presented in the publications of Volyn Monitor according to their thematic and semantic characteristics, as well as to determine the main features of their functioning in media texts.*

The research material consists of anthroponyms selected by means of continuous sampling from the Ukrainian- and Polish-language versions of the publication issued throughout 2026. The study employs descriptive, thematic-semantic, and contextual-functional methods, which made it possible to systematize the units under analysis and trace their functional load in specific textual contexts.

The analysis resulted in the identification of five main thematic-semantic groups of anthroponyms: religious-confessional, historical-memorial, socio-professional, family-biographical, and cultural-artistic. The analysis demonstrates that the thematic organization of the anthroponymic material is directly related to the specific nature of Volyn Monitor as a bilingual Ukrainian-Polish publication and to its cultural and historical orientation. Anthroponyms in the texts under study perform not only a nominative-identifying function, but also memorial, cultural-representative, and informative functions. In many contexts,

the use of an anthroponym makes it possible to connect an individual with a particular historical event, social role, cultural phenomenon, institution, or local community. Thus, anthroponyms contribute to the representation of both contemporary social reality and collective historical and cultural memory. The findings confirm the relevance of a functional approach to the study of anthroponyms in contemporary media texts and may be used in further research into the Ukrainian-Polish onomastic and media space.

***Keywords**: anthroponym, onomastics, media text, thematic-semantic group, Volyn Monitor.*

***Information about author:** Kryshtof Nadiia, Assistant at the Department of Polish Studies and Translation; Faculty of Philology and Journalism; Lesya Ukrainka Volyn National University.*

***E-mail:** khryshtof33@gmail.com*

Nadiia Kryshtof

ANTROPONIMY W TEKŚCIE MEDIALNYM NA MATERIALE "MONITORA WOŁYŃSKIEGO": ASPEKTY TEMATYCZNO-SEMANTYCZNY I FUNKCJONALNY

***Abstrakt.** W artykule zbadano specyfikę funkcjonowania antroponimów w tekście medialnym na podstawie materiału ukraińsko-polskiego wydania "Monitor Wołyński" z 2026 roku. Aktualność badań wynika z potrzeby kompleksowego ujęcia nazw własnych nie tylko jako środków indywidualizacji osoby, lecz także jako istotnych komponentów dyskursu medialnego, które uczestniczą w reprezentowaniu zjawisk społecznych, kulturowych, historycznych i religijnych. Celem artykułu jest wyodrębnienie, usystematyzowanie oraz klasyfikacja tematyczno-semantyczna antroponimów występujących w publikacjach "Monitora Wołyńskiego", a także określenie podstawowych cech ich funkcjonowania w tekście medialnym.*

Materiał badawczy stanowią antroponimy wyekscerpowane metodą ekscerpcji zupełnej z publikacji ukraińskiej i polskiej wersji wydania, opublikowanych w 2026 roku. W pracy zastosowano metodę opisową, tematyczno-semantyczną oraz kontekstowo-funkcjonalną, które umożliwiły usystematyzowanie analizowanych jednostek oraz określenie ich funkcji w konkretnych kontekstach tekstowych.

W wyniku przeprowadzonej analizy wyodrębniono pięć podstawowych grup tematyczno-semantycznych antroponimów: religijno-wyznaniowe, historyczno-memorialne, społeczno-zawodowe, rodzinno-biograficzne oraz kulturalno-artystyczne.

Analiza wykazała, że organizacja tematyczna materiału antroponimicznego pozostaje bezpośrednio związana ze specyfiką "Monitora Wołyńskiego" jako dwujęzycznego wydawnictwa ukraińsko-polskiego oraz z jego orientacją kulturowo-historyczną. W badanych tekstach antroponimy pełnią nie tylko funkcję nominacyjno-identyfikacyjną, lecz także funkcję memorialną, kulturowo-reprezentatywną i informacyjną. Uzyskane wyniki potwierdzają zasadność funkcjonalnego podejścia do badań nad antroponimami we współczesnym tekście medialnym i mogą zostać wykorzystane w dalszych badaniach nad ukraińsko-polską przestrzenią onomastyczną i medialną.

Słowa kluczowe: *antroponim, onomastyka, tekst medialny, grupa tematyczno-semantyczna, Monitor Wołyński.*

Nota o autorze: *Kryshtof Nadiia, asystentka Katedry Polonistyki i Przekładu; Wydział Filologii i Dziennikarstwa; Wołyński Uniwersytet Narodowy im. Łesi Ukrainki.*

E-mail: *khryshtof33@gmail.com*

«Волинський монітор» (пол. "Monitor Wołyński") – двомовна українсько-польська газета, що виходить із 2009 року та поширюється у Волинській, Рівненській і Тернопільській областях. Видання висвітлює життя польської національної меншини, українсько-польські суспільні й культурні взаємини, а також питання історії, культури та сучасного життя України й Польщі.

Мета статті – виявити й систематизувати антропоніми, представлені в українсько-польському виданні «Волинський монітор», визначити основні тематико-семантичні групи та з'ясувати особливості їхнього функціонування в медійному тексті.

Матеріальну базу дослідження становлять антропоніми, дібрані з статтей «Волинського монітора», опублікованих у 2026 році.

Методи дослідження: метод суцільної вибірки для формування корпусу антропонімів, описовий метод для характеристики особових назв у контексті, метод тематико-семантичної класифікації для їх систематизації, а також контекстуально-функційний аналіз для визначення особливостей уживання антропонімів у медійному тексті.

Оскільки предметом цього дослідження є функціонування антропонімів у медійному тексті, передусім необхідно окреслити їхнє місце в сучасній ономастиці – розділі мовознавства, що вивчає власні назви, осо-

бливості їхньої будови, походження, розвитку та функціонування в мові. Власні назви становлять своєрідний шар лексики, оскільки пов'язані з конкретними особами, предметами, явищами чи об'єктами та виконують передусім функцію їхньої індивідуалізації. Сукупність власних назв, що функціонують у певній мові, прийнято визначати як її ономастичний простір. У межах ономастики виокремлюються окремі напрями, зумовлені характером досліджуваних власних назв. Одним із них є антропоніміка, предметом якої є особові назви – антропоніми. До антропонімів належать власні назви людей, зокрема особові імена, прізвища, імена по батькові, прізвиська та псевдоніми. Антропоніми становлять окремий, але водночас невід'ємний складник ономастичного простору мови, що зумовлює доцільність їх розгляду як з погляду системної організації, так і особливостей функціонування в конкретних текстах.

Українська ономастика має тривалу традицію дослідження, а як окремий напрям мовознавства особливо активно розвивалася у XIX–XX століттях. Сучасний етап її розвитку характеризується розширенням теоретико-методологічного підґрунтя та формуванням різних напрямів дослідження власних назв. Важливе значення для осмислення теоретичних засад ономастики мають праці Ю. Карпенка, присвячені методології та методиці вивчення власних назв (Карпенко, 2010), а також дослідження С. Вербича, у яких розглянуто функційний аспект сучасної української онімної лексики та визначено перспективи розвитку української ономастики (Вербич, 2008). Структурний аспект ономастичних досліджень ґрунтовно розроблено М. Торчинським, який систематизував структуру онімного простору української мови та запропонував детальну класифікацію власних назв (Торчинський, 2008). Важливим напрямом сучасних ономастичних студій є також соціоономастика, представлена, зокрема, дослідженнями О. Михальчук, яка розглядає її як окремий напрям сучасної лінгвістики (Михальчук, 2021).

У межах української ономастики окреме місце посідає антропоніміка, що зосереджується на вивченні особових назв та їх функціонування в різних мовних і позамовних контекстах. До основних антропонімів належать особові імена, імена по батькові, прізвища, прізвиська та псевдоніми. Відповідно, антропонім можна визначити як власну на-

зву людини, за допомогою якої вона індивідуалізується та вирізняється серед інших членів суспільства. Водночас антропонім не варто розглядати лише як формальний засіб називання особи. Особливості його виникнення, форми та використання можуть бути пов'язані з історією, культурою, соціальним середовищем і мовними традиціями певного народуу (Торчинський, 2008, с. 18). Саме тому антропоніміка досліджує не тільки походження та словотвір особових назв, а й принципи номінації людини, зміни антропонімів у часі, функціонування різних типів найменувань та особливості їхньої передачі іншими мовами.

Для нашого дослідження важливим є також розуміння антропонімів як функціональних одиниць. С. Вербич у своїх працях звертається саме до функціонального аспекту сучасної української онімної лексики, що відображає загальну тенденцію сучасної ономастики до аналізу власних назв не лише з погляду їхньої структури та походження, а й з урахуванням особливостей їхнього використання в мовленні (Вербич, 2008). Такий підхід є продуктивним і для антропонімів, оскільки в конкретному тексті одна й та сама особова назва може виконувати різні комунікативні завдання. Вона може просто ідентифікувати людину, а може одночасно вказувати на її професію, суспільний статус, походження, культурну належність або зв'язок із певною історичною подією.

Окремого розгляду потребує польська антропономастична традиція, оскільки матеріалом цього дослідження є українсько-польське видання, а отже, аналіз охоплює особові назви, пов'язані з обома мовними та культурними системами. Важливе значення для розуміння польської антропономастичної термінології має праця Гальшки Ґорни, у якій авторка порушує питання систематизації та нормалізації термінів, що використовуються в польських дослідженнях антропонімії. За спостереженнями дослідниці, у сучасних працях з антропономастики функціонує близько 300 термінів, серед яких є як загальні ономастичні та мовознавчі терміни, так і численні назви окремих підтипів антропонімів. Ґорни наголошує на необхідності ієрархічної організації цієї термінології, коли загальні поняття об'єднують конкретніші терміни (Górny, 2021). Одним із важливих етапів розвитку польської антропономастичної термінології авторка вважає укладений 1983 року збірник слов'янських

ономастичних термінів "Osnoven sistem". У ньому було представлено 220 польських ономастичних термінів, понад 50 із яких стосувалися антропономастики. У межах цієї системи антропоніми поділялися, зокрема, на особові назви, чоловічі та жіночі назви, дитячі назви, групові назви, родові прізвища, назви мешканців, етноніми та інші типи. Окремо виділялися терміни, пов'язані з походженням і розвитком антропонімів, їхньою формою та функціонуванням (Vidoeski, 1983).

Зіставлення українського та польського підходів особливо важливе з огляду на те, що сучасні ономастичні дослідження дедалі частіше звертаються до міжмовного вивчення власних назв. У такому разі увага зосереджується не тільки на внутрішній організації антропонімної системи певної мови, а й на тому, як особові назви функціонують у ситуації мовного та культурного контакту. Для українсько-польського матеріалу це означає необхідність враховувати як особливості самої антропонімної одиниці, так і спосіб її представлення в іншомовному тексті. Саме тут набувають значення питання передачі іншомовних імен і прізвищ, їхньої графічної та мовної адаптації, а також збереження культурної специфіки власної назви.

Розгляд антропонімів лише як окремих одиниць системи не дає змоги повністю визначити їхнє значення в реальному мовленні. Функціональні властивості власної назви виявляються передусім у конкретному тексті, де вона вступає у взаємодію з іншими мовними одиницями та набуває певного комунікативного навантаження. У цьому аспекті особливо перспективним є звернення до медійного дискурсу. Медіатексти є одним із важливих просторів функціонування власних назв, оскільки регулярно репрезентують конкретних людей, суспільні події, політичні та культурні процеси. Антропоніми в медійному тексті забезпечують ідентифікацію осіб, однак їхня роль не обмежується називанням. Вибір повної або скороченої форми імені, поєднання імені з прізвищем, використання посади чи іншої характеристики поряд з антропонімом можуть впливати на спосіб представлення особи перед читачем.

Саме медійний дискурс дає можливість простежити зв'язок між антропонімом та соціальним контекстом його функціонування. Через особові назви в медійному тексті можуть репрезентуватися суспільні ролі

людини, її професійна діяльність, політична чи громадська активність, культурна належність, історичне значення. Крім того, вживання антропонімів може мати стилістичне значення: залежно від контексту вони можуть бути нейтральними, офіційними, розмовними, пестливими або набувати додаткового емоційного забарвлення. Таким чином, семантика антропоніма в медійному тексті визначається не тільки його словниковим чи номінативним значенням, а й контекстом його використання.

Особливого значення цей аспект набуває в українсько-польському медійному просторі, де взаємодіють дві близькоспоріднені, але водночас самостійні мовні та культурні системи. Антропоніми в такому середовищі можуть бути пов'язані не лише з конкретними особами, а й із ширшими українсько-польськими культурними, історичними та суспільними зв'язками. Вони можуть репрезентувати представників української та польської політики, науки, культури, громадського життя, а також історичних діячів і діячів сучасності. Через це аналіз антропонімів у двомовному медійному тексті дозволяє простежити, як особові назви функціонують на межі мов і культур та як їхня форма й контекстуальне використання впливають на сприйняття представленої інформації.

У цьому контексті показовим матеріалом є українсько-польське видання **«Волинський монітор» (“Monitor Wołyński”)**, яке становить цікавий об'єкт для вивчення антропонімів саме завдяки своєму регіональному характеру. Матеріали видання охоплюють суспільно-політичну, культурну, історичну та громадську тематику, що зумовлює активне використання особових назв. У текстах видання антропоніми функціонують у різноманітних контекстах і можуть позначати як сучасних представників культури, науки, політики, так й історичних діячів. Водночас двомовний характер видання створює умови для спостереження за функціонуванням українських і польських антропонімів в одному медійному просторі.

Аналіз матеріалів «Волинського монітора» засвідчив різноманітність контекстів уживання антропонімів, що дає змогу виокремити кілька основних тематичних груп. Такий поділ ґрунтується передусім на контексті функціонування власних назв та характері інформації,

яку вони репрезентують. У межах досліджуваного матеріалу виокремлено релігійно-конфесійні, суспільно-професійні, родинно-біографічні, історико-меморіальні та культурно-мистецькі антропоніми, а також антропоніми, що входять до складу назв організацій та установ.

Функціонування у статтях «Волинського Монітора» **релігійно-конфесійні антропонімів** пов'язане з репрезентацією релігійного життя, історії храмів та діяльності представників духовенства Волині. У вибірці простежуються два основні типи їх уживання: імена святих, що входять до складу назв сакральних об'єктів або пов'язані з релігійними подіями, та антропоніми, що називають конкретних священнослужителів.

Особливістю першої групи є функціонування імен святих у складі назв храмів, парафій та інших сакральних об'єктів: *костел Святого Йоана Непомука в Дубні / kościół Świętego Jana Nepomucena w Dubnie*, *костел Святого Войцеха в Мронгові / kościół Świętego Wojciecha w Mrągowie*, *пам'ятник Святому Йоану Павлу II / pomnik Świętego Jana Pawła II*, *костел Святого Антонія / kościół Świętego Antoniego*, *парафія Святого Якуба в Тухолі / parafia Świętego Jakuba w Tucholi, костел Святого Станіслава / kościół pod wezwaniem Świętego Stanisława*. У таких конструкціях антропоніми не лише називають релігійних діячів, яких шанує відповідна конфесійна традиція, а й виступають компонентами назв конкретних сакральних об'єктів. Водночас вони актуалізують релігійну та історико-культурну інформацію, пов'язану з певною місцевістю та її конфесійною традицією.

Інший різновид становлять антропоніми реальних представників духовенства, які в текстах поєднуються з назвами їхнього духовного сану або церковної посади. Так, у контексті історичної розповіді згадується отець Максиміліян Туровський»: «*Після арешту шаргородського пароха, отця Максиміліяна Туровського совєтська влада зробила спробу загнати в колгосп селян у сусідньому селі Плебанівка*» / "*Po aresztowaniu szarogrodzkiego proboszcza ks. Maksymiliana Turowskiego władze sowieckie podjęły próbę zapędzenia chłopów z sąsiedniej wsi Plebanówka do kołchozu*" (Волинський монітор, 2026, № 3, с. 7). Подібним чином представлені *отець Міхал Мошинський / ksiądz Michał Moszyński*, *отець Фелікс Шнарбаховський / ksiądz Feliks*

Sznarbachowski, *єпископ Адам Баб / biskup Adam Bab*. У таких випадках антропонім виконує ідентифікаційну функцію, а назва духовного сану конкретизує соціальний статус особи та її роль у релігійному житті громади.

Показовим є також контекст, у якому ім'я отця Серафима Кашуби пов'язане з назвою хору: «*…в одному з розділів розповідає про постать отця Серафима Кашуби, чиє ім'я носить хор*» / *"…jednej z części książki przedstawia postać o. Serafina Kaszuby, którego imię przyjął chór"* (Волинський монітор, 2026, № 3, с. 3). Тут антропонім набуває додаткового меморіального значення: ім'я конкретної релігійної постаті стає основою назви музичного колективу та забезпечує збереження пам'яті про цю особу. Таким чином, релігійні антропоніми у матеріалах «Волинського монітора» можуть виконувати не лише номінативно-ідентифікаційну, а й меморіальну та культурно-репрезентативну функції.

Окрему групу становлять антропоніми, що функціонують **у складі назв організацій, установ та інших інституцій.** У матеріалах «Волинського монітора» вони представлені переважно конструкціями з компонентом *імені / imienia*, наприклад: *Українсько-польський союз імені Томаша Падури/Ukraińsko-Polski Sojusz imienia Tomasza Padury*, *Львівська національна наукова бібліотека України імені Василя Стефаника / Lwowska Narodowa Naukowa Biblioteka Ukrainy im. Wasyla Stefanyka*, *Польський центр культури та освіти імені Мечислава Кромпця / Polskie Centrum Kultury i Edukacji im. prof. Mieczysława Krąpca*, *Товариство польської культури імені Еви Фелінської на Волині / Stowarzyszenie Kultury Polskiej im. Ewy Felińskiej na Wołyniu*, *Товариство польської культури імені Міхала Огінського / Stowarzyszenie Kultury Polskiej im. Michała Ogińskiego*, *Товариство польської культури імені Тадеуша Костюшка / Towarzystwo Kultury Polskiej im. Tadeusza Kościuszki*. У таких конструкціях антропонім втрачає самостійність і стає структурним компонентом назви інституції, водночас зберігаючи зв'язок із конкретною історичною чи культурною постаттю.

Характерною рисою цієї групи є переважання меморіальної функції. Закріплення імені певної особи в офіційній назві організації або установи засвідчує її символічне значення для відповідної спільноти та забезпечує актуалізацію пам'яті про неї в сучасному культурному й суспіль-

ному просторі. Водночас вибір антропоніма для назви інституції може вказувати на її культурну, історичну або професійну спрямованість. Так, імена В*асиля Стефаника, Мечислава Кромпця, Еви Фелінської, Міхала Огінського та Тадеуша Костюшка* пов'язують названі установи й організації з польською або українською культурною та історичною традицією.

Особливу увагу привертає функціонування таких антропонімів у назвах польських культурних організацій на Волині. Конструкції *Товариство польської культури імені Еви Фелінської на Волині / Stowarzyszenie Kultury Polskiej im. Ewy Felińskiej na Wołyniu, Товариство польської культури імені Міхала Огінського / Stowarzyszenie Kultury Polskiej im. Michała Ogińskiego, Товариство польської культури імені Тадеуша Костюшка / Towarzystwo Kultury Polskiej im. Tadeusza Kościuszki* демонструють, що антропоніми в цих назвах є не лише номінативними компонентами, а й маркерами культурної та історичної ідентичності відповідних організацій. Таким чином, антропоніми у складі назв установ і організацій поєднують номінативну, меморіальну та культурно-репрезентативну функції й відображають зв'язок сучасних інституцій із певними постатями, культурними традиціями та історичною пам'яттю.

Наступна чисельна група в публікаціях «Волинського монітора» це **родинно-біографічні антропоніми**, функціонування яких пов'язане з репрезентацією родинних зв'язків, походження та історії окремих сімей. Особливо виразно ця група представлена в матеріалах рубрики «Родинні історії», тематична спрямованість якої безпосередньо зумовлює активне використання антропонімів для відтворення родової пам'яті кількох поколінь. Такі антропоніми вживаються як самостійно, так і в поєднанні з назвами родинних ролей: *бабка Юзя / babcia Józia, дід Альбін / dziadek Albin, прабабуся Ельжбета / praprababcia Elżbieta, прадід Томаш Лех / Pradziadek Tomasz Lech*.

Характерним є послідовне називання представників кількох поколінь однієї родини, що дає змогу відтворити родинні зв'язки та вибудувати цілісну біографічну розповідь: «*Прапрадід Йосип Лех… з прапрабабцею Ельжбетою вони мали четверо синів: Антона, Людвіга, Міхала і Томаша*» / *"Prapradziadek Józef Lech … z praprababcią Elżbietą mieli czterech synów: Antoniego, Ludwika, Michała i Tomasza*" (Волинський

монітор, 2026, № 3, с. 6). У таких контекстах антропоніми виконують не лише ідентифікаційну, а й біографічну та меморіальну функції, сприяючи збереженню пам'яті про предків і передачі родинної історії.

Вагому групу в матеріалах «Волинського монітора» становлять **суспільно-професійні антропоніми**, функціонування яких пов'язане з позначенням професії, посади, наукового статусу або суспільної ролі особи. Для медійного дискурсу таке поєднання антропоніма з відповідною характеристикою є закономірним, оскільки статус особи часто безпосередньо пов'язаний із її участю в описуваній події або є важливим для розуміння змісту повідомлення. У досліджуваному матеріалі зафіксовано різні моделі такого найменування: *консул Каміль Гроновський / konsul Kamil Gronowski, декан факультету музичного мистецтва РДГУ Ярослав Сверлюк / dziekan Wydziału Sztuki Muzycznej RPUH Jarosław Swerluk, голова товариства «Польсько-українське примирення» Кароліна Романовська / prezes Stowarzyszenia Pojednanie Polsko-Ukraińskie Karolina Romanowska, професор Міхал Пщулковський / prof. Michał Pszczółkowski*. Професійна або посадова характеристика в таких випадках конкретизує суспільне становище особи та водночас пов'язує її з певною установою чи сферою діяльності.

Досить поширеними є антропоніми, що супроводжуються назвами адміністративних посад: *Сарненський міський голова Руслан Серпенінов / Mer Sarn Rusłan Serpenінow, очільник Рівненської обласної військової адміністрації Олександр Коваль / szef Równieńskiej Obwodowej Administracji Wojskowej Oleksandr Kowal*. У таких контекстах посада є важливою складовою представлення особи, оскільки саме вона визначає її повноваження та пояснює присутність у повідомленні як учасника або джерела інформації. Подібний принцип характерний і для історичних матеріалів, у яких антропоніми поєднуються з назвами службових або професійних статусів: *слідчий Нестеренко / śledczy Niestierenko, сержант держбезпеки Сімонов / sierżant Służby Bezpieczeństwa Państwowego Simonow, сержант міліції Прокопов / sierżant policji Prokopow.*

Отже, суспільно-професійні антропоніми в «Волинському моніторі» представлені досить різноманітно: вони характеризують осіб за професією, посадою, академічним статусом або належністю до певної суспільної

сфери. Їхнє використання сприяє точнішій ідентифікації особи та водночас виконує соціально-характеризувальну функцію, оскільки актуалізує її місце й роль у відповідному професійному або суспільному середовищі.

Окрему групу в досліджуваному матеріалі становлять **історико-меморіальні антропоніми**, функціонування яких пов'язане з репрезентацією історичних постатей, подій та збереженням пам'яті про осіб, важливих для історії й культури українського та польського народів. Такі антропоніми в «Волинському моніторі» функціонують переважно в матеріалах історичної та культурної тематики, де згадки про конкретних осіб дабть змогу пов'язати сучасний інформаційний простір із подіями та постатями минулого. Одним із найбільш показових різновидів є антропоніми, пов'язані з увічненням пам'яті про жертв трагічних сторінок історії. Зокрема, у матеріалі про вшанування жертв Катинського злочину згадуються імена *Станіслава Замороки / Stanisława Zamoroki, Станіслава Заремби/Stanisław / Zaremby та Леона Пабіха / Leona Pabicha.* У цьому випадку антропоніми безпосередньо пов'язані з меморіальною функцією, оскільки називання конкретних осіб забезпечує персоніфікацію історичної пам'яті та зосереджує увагу читача на долях конкретних людей.

Окреме місце серед історико-меморіальних антропонімів у матеріалах «Волинського монітора» посідають назви визначних діячів польської та української культури й історії. Особливо виразно ця категорія представлена в публікаціях історико-краєзнавчого циклу «Земля Волинська», у якому актуалізуються маловідомі або важливі для регіональної історії постаті, пов'язані з Волинню та її культурною спадщиною. Зокрема, у матеріалах циклу згадуються імена *Юзефа-Клеменса Чарторийського / Józefa-Klemensa Czartoryskiego, Юзефа-Ігнація Крашевського / Józefa-Ignacego Kraszewskiego, Ігнація Радлінського / Ignacego Radlińskiego, Яна-Юзефа Фітцке / Jana-Józefa Fitzkego, Станіслава Словіковського / Stanisława Słowikowskiego та Томаша-Оскара Сосновського / Tomasza-Oskara Sosnowskiego*. Їхні імена функціонують у контекстах, пов'язаних із розвитком промисловості, літератури, археології, музейної справи та архітектури Волині. Зокрема, Юзеф-Клеменс Чарторийський репрезентований як один із діячів, пов'язаних

із розвитком волинської промисловості (Волинський монітор, 2026, № 3, с. 13), Ян-Юзеф Фітцке – як дослідник археології, історії та музейної справи краю (Волинський монітор, 2026, № 6, с. 13). Таким чином, уживання антропонімів історичних діячів у цьому тематичному циклі сприяє актуалізації історичної пам'яті та репрезентації Волині як простору спільної української та польської культурної спадщини.

Отже, історико-меморіальні антропоніми в матеріалах «Волинського монітора» виконують передусім меморіальну, культурно-репрезентативну та ідентифікаційну функції. Вони забезпечують персоніфікацію історичних подій, актуалізують пам'ять про визначних діячів і жертв трагічних подій та пов'язують сучасний медійний дискурс із культурною й історичною спадщиною. Водночас їхнє функціонування засвідчує важливу роль власних назв у формуванні історичної пам'яті та репрезентації українсько-польського культурного простору.

Культурно-мистецькі антропоніми становлять помітну групу в матеріалах «Волинського монітора». Особливо виразно вона представлена в рубриці «АВС польської культури», присвяченій різноманітним культирним подіям та визначним митцям. У публікаціях цієї рубрики антропоніми використовуються для розповіді про письменників, музикантів, акторів, художників та інших представників польської культури.

Зокрема, у матеріалах 2026 року представлені імена *Яна Бжехви / Jana Brzechwy, Сергіуша Пясецького / Sergiusza Piaseckiego, Гелени Моджеєвської / Heleny Modrzejewskiej, Еви Россано / Ewy Rossano, Бернарда Ладиша / Bernarda Ładysza* та інших діячів. Так, публікація про Яна Бжехву присвячена його літературній творчості, зокрема дитячій поезії (Волинський Монітор, 2026, №7, с. 14) тоді як матеріал про Гелену Моджеєвську розповідає про її театральну кар'єру та міжнародне визнання (Волинський Монітор, 2026, №6, с. 14). Ева Россано представлена як сучасна польська мисткиня, що працює зі скульптурою, живописом і кіномистецтвом (Волинський Монітор, 2026, № 4, с. 14), а Бернард Ладиш – як оперний співак і актор (Волинський Монітор, 2026, № 9-10, с. 14).

Культурно-мистецькі антропоніми представлені не лише в рубриці «АВС польської культури». В інших матеріалах «Волинського монітора» також згадуються *Рената Пьонтковська / Renata Piątkowska, Юліан Ту-*

вім / Julian Tuwim, Ванда Хотомська / Wanda Chotomska, Оксана Білозір / Oksana Biłozir, Валерій Стельмащук / Walerij Stelmaszczuk, Остап Козира / Ostap Kozyra та інші діячі літератури й музики. Таким чином, ця група охоплює як відомі постаті з минулого, так і сучасних українських та польських митців. Разом з їх іменами у текст вводять інформацію творчий доробок, мистецькі події та культурні явища, а отже, ці антропоніми виконують не лише ідентифікаційну, а й культурно-інформаційну функцію.

Проведене дослідження антропонімів у матеріалах українсько-польського видання «Волинський монітор» за 2026 рік засвідчило їхню чисельність і тематичну різноманітність. Аналіз дібраного матеріалу дає підстави розглядати антропоніми не лише як засоби індивідуалізації осіб, а і як важливі компоненти медійного тексту, за допомогою яких репрезентуються суспільні, культурні, історичні та релігійні явища.

У досліджуваному матеріалі виокремлено такі основні тематико-семантичні групи антропонімів: релігійно-конфесійні, історико-меморіальні, суспільно-професійні, родинно-біографічні та культурно-мистецькі. Така класифікація засвідчує, що тематичне наповнення антропонімного матеріалу безпосередньо пов'язане зі специфікою видання, його українсько-польським культурним спрямуванням і широким тематичним охопленням.

Найбільш різноманітно антропоніми функціонують у суспільно-професійному та культурно-мистецькому контекстах, де вони репрезентують сучасних політичних і громадських діячів, представників науки, освіти, культури та мистецтва. Релігійно-конфесійні антропоніми пов'язані передусім із назвами сакральних об'єктів та діяльністю духовенства, тоді як історико-меморіальні актуалізують пам'ять про визначних діячів української та польської історії й культури. Родинно-біографічні антропоніми особливо виразно представлені в матеріалах рубрики «Родинні історії», де вони забезпечують відтворення родинної пам'яті та біографій кількох поколінь.

Функційний аналіз показав, що в медійному тексті антропоніми виконують не лише номінативно-ідентифікаційну, а й характеризувальну, соціально-репрезентативну, культурно-інформаційну та меморіальну функції. Їхнє значення формується під впливом контексту:

поєднання антропоніма з назвою професії, посади, родинною характеристикою, назвою установи чи сакрального об'єкта дає змогу додатково конкретизувати образ особи та її місце в описуваних подіях.

Важливою особливістю досліджуваного матеріалу є також співіснування українських і польських антропонімів, що відображає двомовний характер «Волинського монітора» та його орієнтацію на висвітлення українсько-польських історичних і сучасних культурних зв'язків. Особові назви в текстах видання формують своєрідний антропонімний простір, у якому взаємодіють постаті минулого й сучасності, представники різних сфер суспільного життя та обох національно-культурних традицій.

Отже, антропонімний матеріал «Волинського монітора» за 2026 рік характеризується тематичною різноплановістю та активним функціонуванням у різних типах медійного контексту. Його аналіз дає змогу простежити, як через особові назви медіа репрезентує суспільство, культуру, історичну пам'ять і українсько-польські взаємозв'язки. Перспективним напрямом подальших досліджень може бути окремий аналіз способів передавання антропонімів у польськомовній та україномовній версіях видання.

ЛІТЕРАТУРА

1. Вербич, С. (2008). Сучасна українська онімна лексика: функціональний аспект. *Вісник Національної академії наук України*, (5), 54–60. http://jnas.nbuv.gov.ua/article/UJRN-0000010661

2. Волинський монітор. (2026). № 1 (393), 15 січня. https://monitorwolynski.com/storage/pdf_archives/MW_nr_01_15.01.2026.pdf

3. Волинський монітор. (2026). № 2 (394), 29 січня. https://monitorwolynski.com/storage/pdf_archives/MW_nr_02_29.01.2026.pdf

4. Волинський монітор. (2026). № 3, 12 лютого. https://monitorwolynski.com/storage/pdf_archives/MW_nr_03_12.02.2026.pdf

5. Волинський монітор. (2026). № 4, 26 лютого. https://monitorwolynski.com/storage/pdf_archives/MW_nr_04_26.02.2026.pdf.

6. Волинський монітор. (2026). № 5, 12 березня. https://monitorwolynski.com/storage/pdf_archives/MW_nr_05_12.03.2026.pdf

7. Волинський монітор. (2026). № 6, 26 березня. https://monitorwolynski.com/storage/pdf_archives/MW_nr_06_26.03.2026.pdf

8. Волинський монітор. (2026). № 7, 9 квітня. https://monitorwolynski.com/storage/pdf_archives/MW_nr_07_09.04.2026.pdf

9. Волинський монітор. (2026). № 8, 23 квітня. https://monitorwolynski.com/storage/pdf_archives/MW_nr_08_23.04.2026.pdf

10. Волинський монітор. (2026). № 9–10, 14 травня. https://monitorwolynski.com/storage/pdf_archives/MW_nr_09_10_14.05.2026.pdf

11. Волинський монітор. (2026). № 11–12, 11 червня. https://monitorwolynski.com/storage/pdf_archives/MW_nr_11_12_11.06.2026.pdf

12. Волинський монітор. (2026). № 13, 2 липня. https://monitorwolynski.com/storage/pdf_archives/MW_nr_13_02.07.2026.pdf

13. Волинський монітор. (2026). № 14, 16 липня. https://monitorwolynski.com/storage/pdf_archives/MW_nr_14_16.07.2026.pdf

14. Волинський монітор. (2026). № 15, 13 серпня. https://monitorwolynski.com/storage/pdf_archives/MW_nr_15_13.08.2026.pdf

15. Карпенко, Ю. (2010). Дещо про вивчення власних назв. *Українська мова*, (1), 39–45.

16. Михальчук О. (2021). Антропонім як об'єкт лінгвістичної експертизи. *Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: Філологія*, 1(45), 305–311. https://doi.org/10.24144/2663-6840.2021.1.(45).305-311

17. Торчинський, М. М. (2008). *Структура онімного простору української мови: монографія*. Хмельницький: Авіст.

18. Vidoeski, B. та ін. (ред.). (1983). *Osnoven sistem i terminologija na slovenskata onomastika. Osnovnaja sistema i terminologija slavjanskoj onomastiki. Grundsystem und Terminologie der slawischen Onomastik*. Скоп'є: Македонська академія наук і мистецтв.

19. Górny, H. (2021). Czy istnieje potrzeba leksykograficznego opracowania terminów antroponomastycznych? *Onomastica*, 65, 39–54. https://doi.org/10.17651/ONOMAST.63.2

REFERENCES

1. Verbych, S. (2008). Suchasna ukrainska onimna leksyka: funktsionalnyi aspekt. *Visnyk Natsionalnoi akademii nauk Ukrainy*, (5), 54–60. http://jnas.nbuv.gov.ua/article/UJRN-0000010661 [in Ukrainian]

2. Volynskyi monitor. (2026). No. 1, 15 January 15. https://monitorwolynski.com/storage/pdf_archives/MW_nr_01_15.01.2026.pdf [in Ukrainian]

3. Volynskyi monitor. (2026). No. 2, January 29. https://monitorwolynski.com/storage/pdf_archives/MW_nr_02_29.01.2026.pdf [in Ukrainian]

4. Volynskyi monitor. (2026). No. 3, 12 February 12. https://monitorwolynski.com/storage/pdf_archives/MW_nr_03_12.02.2026.pdf [in Ukrainian]

5. Volynskyi monitor. (2026). No. 4, February 26. https://monitorwolynski.com/storage/pdf_archives/MW_nr_04_26.02.2026.pdf [in Ukrainian]

6. Volynskyi monitor. (2026). No. 5, March 12. https://monitorwolynski.com/storage/pdf_archives/MW_nr_05_12.03.2026.pdf [in Ukrainian]

7. Volynskyi monitor. (2026). No. 6, March 26. https://monitorwolynski.com/storage/pdf_archives/MW_nr_06_26.03.2026.pdf [in Ukrainian]

8. Volynskyi monitor. (2026). No. April 9. https://monitorwolynski.com/storage/pdf_archives/MW_nr_07_09.04.2026.pdf [in Ukrainian]

9. Volynskyi monitor. (2026). No. 8, April 23. https://monitorwolynski.com/storage/pdf_archives/MW_nr_08_23.04.2026.pdf [in Ukrainian]

10. Volynskyi monitor. (2026). No. 9–10, 14 May 14. https://monitorwolynski.com/storage/pdf_archives/MW_nr_09_10_14.05.2026.pdf [in Ukrainian]

11. Volynskyi monitor. (2026). No. 11–12, 11 June 11. https://monitorwolynski.com/storage/pdf_archives/MW_nr_11_12_11.06.2026.pdf [in Ukrainian]

12. Volynskyi monitor. (2026). No. 13, 2 July 2. https://monitorwolynski.com/storage/pdf_archives/MW_nr_13_02.07.2026.pdf [in Ukrainian]

13. Volynskyi monitor. (2026). No. 14, July 16. https://monitorwolynski.com/storage/pdf_archives/MW_nr_14_16.07.2026.pdf [in Ukrainian]

14. Volynskyi monitor. (2026). No. 15, August 13. https://monitorwolynski.com/storage/pdf_archives/MW_nr_15_13.08.2026.pdf [in Ukrainian]

15. Karpenko, Yu. (2010). Deshcho pro vyvchennia vlasnykh nazv. *Ukrainska mova*, (1), 39–45. [in Ukrainian]

16. Mykhalchuk, O. (2021). Antroponim yak obiekt linhvistychnoi ekspertyzy. *Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho universytetu. Seriia: Filolohiia*, 1(45), 305–311. https://doi.org/10.24144/2663-6840.2021.1.(45).305-311 [in Ukrainian]

17. Torchynskyi, M. M. (2008). *Struktura onimnoho prostoru ukrainskoi movy: monohrafiia*. Khmelnytskyi: Avist. [in Ukrainian]

18. Vidoeski, B., et al. (Eds.). (1983). *Osnoven sistem i terminologija na slovenskata onomastika. Osnovnaja sistema i terminologija slavjanskoj onomastiki. Grundsystem und Terminologie der slawischen Onomastik*. Skopje: Makedonska akademija na naukite i umetnostite [in Macedonian]

19. Górny, H. (2021). Czy istnieje potrzeba leksykograficznego opracowania terminów antroponomastycznych? *Onomastica*, 65, 39–54. https://doi.org/10.17651/ONOMAST.63.2 [in Polish]

Отримано: 31.08.2026
Прорецензовано: 15.08.2026
Схвалено до друку: 29.09.2026